

גליון כ"ח
ראה

באר אברהם

להפצת אור תורתו ותולדותיו
מבאר של הצדיק המופלא פועל הישועות
הרה"ק ר' אברהם מקנעהניטש
בזרה"ק ר' יהודה צבי (הטני) מסטרעטין (מנו"כ בעיר בודאפעשט)

על פי הבאר

הרה"ק רבי אברהם מסטרעטין זי"ע שמילא את מקום אביו הק' מהרי"ץ, לא היו לו בנים כי אם ד' בנות.

אחד מחתניו היה הרה"ק רבי אורי'לע לאנגנער זי"ע בנו של רבי יצחק לאנגנער אב"ד טארטיקוב. אביו היה גם הוא מתלמידי הרה"ק ר' אורי מסטרעליסק זי"ע שעדיין היה בחיי חיותו כשנולד בנו היניק. רבי יצחק נכנס לרבו הקדוש להתייעץ אודות השם שיקרא לבנו הנולד והרה"ק מסטרעליסק השיבו שיתן את השם 'אורי'. מובן שרבי יצחק נרתע לאחוריו ואימה נפלה עליו בחשבו שרבו הרה"ק ר' אורי מרמז בזה שהגיע זמן עתו להסתלק מן העולם ח"ו אך רבו השיב רוחו והסביר לו כדברים האלו: "השם 'אורי' מסוגל ליראת שמים. בנך הרך הנולד יהא ירא שמים מרבים ויאייר עיניהם ולבם של ישראל ע"י תורתו ועבודתו בקודש".

לאחר הסתלקות הרה"ק מסטרעליסק זי"ע נסע רבי יצחק, כרובם של חסידו סטרעליסק, אל ממלא מקומו הרה"ק מהרי"ץ מסטרעטין זי"ע והיה נוטל עמו לנסיעותיו לסטרעטין את בנו היניק אורי'לע שכבר נודע מימי ילדותו לעילוי ולמוץ. הרה"ק מהרי"ץ קירב מאוד את הילד עוד בהיותו רך בשנים באופן יוצא מן הכלל ורבות השתעשע עמו ובהגיעו לימי הבחירות לקחו לחתן עבור נכדתו הרבנית שרה ע"ה בת בנו הרה"ק ר' אברהם'טשע. כשמלאו לרבי אורי י"ח שנים נשא את מחברתו שהיתה אז כבת י"ג שנים בלבד והיה סמוך על שולחן חותנו זקיני הרה"ק מהרי"ץ זי"ע ושש שנים יצק מים על יד רבו - זקיני ושתה מבאר תורתו וקדושתו.

לאחר פטירת חותנו זקיני ישב בצל חותנו רבי אברהם'טשע ודבק בו בכל לבב, ובמשך כ"ו שנים לא זזה ידו מתוך ידו. חותנו הק' מינה אותו לדיין ומו"ץ של העיר סטרעטין להורות לקהל החסידים ותושיבי העיר את המעשה אשר יעשון.

כן נסע להסתופף בצל קדשם של הרה"ק השר שלום מבעלזא, הרה"ק מרוזין ובניו הק' והרה"ק ר' יצחק אייזיק מזידטשויב זי"ע שסמכו גם הוא להנהיג עדה בישראל.

את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום: והקללה אם לא תשמעו אל מצות ה' אלהיכם וסרתם מן הדרך אשר אנכי מצוה אתכם היום

(יא, כז-כח)

יש לפרש על פי מאמרם ז"ל א על הפסוק "היום הזה ה' אלהיך מצוך" ודרשו "בכל יום יהיו בעיניך חדשים כאילו בו ביום נצטוית עליהם".

ועל פי דרש זה יובן לטון הכתוב את הברכה אשר אנכי מצוה אתכם היום, רצה לומר, במצוות ומעשים טובים שהם הברכה אמרה תורה שכאשר יבוא דבר תורה ומצוה לידך, יהיה בעיניך אשר אנכי מצוה אתכם היום - כאילו היום נצטוית עליהם, ואילו לעומתו - הקללה אם לא תשמעו אל מצות ה' אלהיכם, אם יבא היצר לפתותכם לדבר עבירה, יהיה בעיניך העבירה נבזה ונמאס כאילו כבר עשית מעשה האיסור הרבה פעמים והוא נמאס עליך, וזהו שאמר וסרתם מן הדרך אשר אנכי מצוה אתכם היום - שתסורו מדרך זו אשר נצטויתם לעניין מצווה לדמות בעיניך כאילו היום צוית עליכם וחדשה היא אצלכם, אלא תהיה העבירה בעיניכם כדבר ישן המאוס ומתוך כך יהיה מתועב ומשוקץ אצלכם.

ודרכו של היצר להפוך את דרך העבודה הזו, וכשבא מצוה ליד האדם הוא ממאס עליו את המצוה לעשות אותה בלא התחדשות, והוא משווה ומדמה את המצוה בעיניו כאילו כבר עשה אותה פעמים הרבה, ואילו כשמזדמן עבירה ליד האדם, הרי הוא מנעים העבירה עליו כאילו היא חדשה בעיניו.

וזה שייסד הפייטן ^א קומי צאי מתוך ההפיכה, שיצא האדם מתוך מה שהיצר מופך את טעם המצוה כעבירה שעבר ושנה בה, ואת מגרעת העבירה שתהיה אצלו כמצוה חדשה.

(נד אברהם ודגל מזנה יהודה ראה)

^א ברש"י דברים מן, וזו ראה בפסיקתא יב, ה. ראה גם ברש"י שמות יט, א ומקורו ממדרש תנחומא יתרו ז.

^ב ריבנו שלמה אלקבץ בפיוטו 'לכה חוד'.

מבאר הישועות

סיפר הרה"ג בנש"ק ר' יוסף יואל לייפער שליט"א מרביץ תורה בבארא פארק יצ"ו:

לפני שבועות אחדים בסביבות יומא דהילולא קדישא של רבינו הק' מקנעהניטש זי"ע, שוחחתי עם אחד מידידי אודות הרה"ק מקנעהניטש זי"ע שלאחרונה התרפסם ביותר כוחו בקודש לפעול ישועות בעבור העושים לטובת נשמתו. נענה ידידי ואמר לי, אספר לך עובדא דבידי הוה.

לפני כמה שנים כשגדלה משפחתי הברוכה, הוצרכתי לרכוש בית להתגורר שם, אך לא היה לי שום עצה ופיתרון בדרך הטבע כיצד להשיג את הממון הדרוש לכך ולעמוד בתשלום המשכנתא מידי חודש בחודשו.

הייתי אובד עצות ובאותה עת זימנו לי מן השמים לראות איזו מודעה בה פורסם שסגולה לכל מיני ישועות לקבל עליו הנהגת איזה דבר טוב לעילוי נשמת הרה"ק מקנעהניטש זי"ע למשך ארבעים יום. כמוצא שלל רב קיבלתי על עצמי לומר בכל יום מזמורי תהלים לעילוי נשמתו הק' של רבינו אברהם ב"ר יהודה צבי, וראה זה פלא - כבר כמה שנים שאני מקיים את הקבלה הטובה הזו, ועדיין לא היה חסר לי אפילו חודש אחד לשלם את המשכנתא, בכל פעם באופן בלתי צפוי ופלאי אחר. עד כאן דברי ידידי.

רבינו נסמן בביה"ח הארטאדאקסי בבואדא.
לתועלת הנוסעים כתובת הציון היא:
Csörsz u. 55, 1124 Budapest
בשביל המרכז בצד ימין קברו של הגאון רבי קאפיל רייך אב"ד בודאפעטש, בהמשך בשורה יותר פנימית מצד ימין קבר רבינו.

הוצאות הגליון נתנדבו לזכות
החפץ בעילום שמו
זכות רבינו תעמוד לו להיוושע בישועה גדולה
ולהצליח בכל מעשה ידיו

באר המעשיות

“ ולא ירע לבבך בתתך לו ” (י, 10)

אחד מחסידי הרה"ק מאפטא זי"ע בא לפניו והתאונן מאוד על מצבו כי דחוק הוא עד למאוד ועתה עומד הוא לפני נישואי בנו ולרש אין כל. ראה הרבי בעניו ושאלו לאיזה סכום מעות הוא נצרך עתה. חישב החסיד את כל הוצאות הנישואין וחשבונות מחייתו ונקב בסכום מאתיים רובל.

אמר לו הצדיק, אתן בידך מכתב לפלוני מאנשי שלומי והוא גביר עצום ואצווהו שיתן לך סכום זה על חשבוני, והזהירו שאם ירצה ליתן לו פחות מהסכום הנקוב אל יתרחק לקחת ממנו.

נסע החסיד אל הגביר שקבלו בסבר פנים יפות והזמינו להיכנס לביתו. נתן החסיד את המכתב בידו של הגביר, והגביר בקראו נתכרכמו ואמר, איני יודע איזה חשבון יש לרבי עמי שהוא מצווני לתת סכום אדיר כזה על חשבוננו. איני יכול לתת לך את מלוא הסכום אך אתן לך סכום נכבד. אך החסיד הרש מיאן לקחת פחות מהסכום שציווה עליו הרבי ואפילו תחסר פרוטה אחת. הגביר ניסה לרצות אותו וטען, וכי הרבי הפקיד אצלי סכום זה? אך מכל מקום הוסיף על הסכום עוד ועוד, אך החסיד סירב בתוקף לקחת פחות מהסכום המדויק שפקד הרבי במכתבו.

סוף דבר, החסיד יצא ריקם מאת הגביר, שב אל הצדיק וסיפר לו כדברים האלה. אמר לו הרבי, אם כך איפה אתן לך מכתב לאיש אחר מחסידי שאף שהוא בעל פרנסה אינו בדומה לגביר הראשון, לכן אכתוב לו שיתן לך סך מאה רובל והוא בודאי ימלא אחר דברי יתן לך את הסכום במלואו. נסע החסיד לאותו איש והלה שש ושמח לקבל מכתב מהרבי ואמר לו, שב נא בביתי כמה ימים עד אשר אשיג את המעות ואתן בידך. קיבץ האיש מעות בהתאמצות גדולה עד אשר השיגה ידו ומסר ביד החסיד העני את מלוא הסכום בלב שמח ובפנים שוחקות.

אחר הדברים האלה התהפך הגלגל על מזלו של הגביר הראשון וירד מטה מטה עד שנתרושש מאוד ואיבד את כל רכושו ונהיה לעני המחזר על פתחי נדיבים. כך הוצרך ללכת מעיר לעיר ומבית לבית לבקש לעצמו לחם להשביע רעבונו. באחד מנדודיו הגיע לעירו של הרה"ק מאפטא ונזכר באותו מאורע ששלח לו הרבי מכתב לתת סך מסוים והוא סירב למלאות רצונו, והבין שבשביל זה מצאוהו הרעות האלה. בא האיש לחצר הצדיק וביקש להכניס אל הרבי אך הרבי הורה לבלתי הכניסו אליו. הסתובב האיש ימים לילות וצעק ככרוכיה אך מבלי הועיל כי אנשי הבית שמרו את פקודת הצדיק.

באחד מן הימים בא אל חצר הרבי הרב הקדוש מסאווראן זי"ע להסתופף בצל קדשו של הצדיק מאפטא ופגע בעני הזה, והעני שפך את מר ליבו לפניו שהקפדת הרבי פגעה בו ועתה אין מניחים אותו להיכנס אל הקודש פנימה. נתגוללו רחמי של הצדיק מסאווראן ונכנס לחדר קדשו של הרבי ויחד עמו הכניס את העני. הקשה הרב מסאווראן וטען בפני הרה"ק מאפטא, מדוע זה העניש עד כדי כך את עני זה שגביר אדיר היה ונטל ממנו את כל רכושו עד שירד עד לתחתית המדרגה.

נענה הרבי ואמר ח"ו לא הענשתי אותו, האזינו ושמעו את דברי. עם ירדתי לעולם השפל נגזר שאהיה עשיר גדול והקב"ה מסר לי סכום עצום של ממון הנצרך לעבודתי פה. אך אני יראתי שהממון יטרדני מעבודת קוני על כן חילקתי ופזרתי הממון אצל אנשי שלומי בתורת פיקדון. כל רכושו של איש זה שלי היה, והיה כאשר ראיתי שאינו אפטרופוס הגון ולא השאיר ממון אחריו, ואותו החסיד הנצרך מאתיים רובל ממעותי הנפקדים אצלו, נמלכתי ליטול את ממוני ולהעבירו לשומר נאמן הימנו.

החל הרה"ק מסאווראן להמליץ טוב בעד הגביר לשעבר וטען שהלה מקבל על עצמו להיות שומר נאמן ולנהוג עם הפיקדון כראוי ואפילו יאמר שאינו יכול להיות שומר על סכום גדול כזה אבל על חלק מהסכום בודאי יהיה אפטרופוס ראוי, והרב מסאווראן נקב באיזה סכום גדול והסכים הרבי לזה. אכן כפסקם כך היה ואותו היהודי חזר למעמדו והיתה לו פרנסה כדי מחייתו, אך לעולם לא עלה בידו להרוויח יותר מהסכום שהסכימו שני הצדיקים ולא השאיר ממון אחריו, ואותו החסיד השני שנתאמץ ונתן את הסכום בשלמות כפקודת הרבי נתעשר עד למאוד והיה גביר גדול כל ימיו.

(צור צדיק)